

KICHIK MAKTAB YOSHIDAGI BOLALAR PSIXOLOGIYASIDAGI O'ZGARISHLAR

Korshubayeva Ra'no Xazratkulovna

O'zbekiston-Finlandiya pedagogika instituti, Psixologiya kafedrası assistenti

Annotatsiya:

Kichik maktab yoshi bolalar hayotidagi muhim davr hisoblanadi. Ushbu davrda bolalar nafaqat jismoniy, balki psixologik jihatdan ham katta o'zgarishlarni boshdan kechirishadi. Maktabga qadam qo'yish bilan birga, bolalar o'zlarini yangi ijtimoiy muhitda topadilar, yangi do'stlar orttiradilar va o'rganish jarayonida ko'plab yangi tajribalarni qabul qiladilar. Bu o'zgarishlar bolalarning psixologik rivojlanishiga, shuningdek, ularning o'zaro munosabatlariga ham ta'sir qiladi. Ushbu tezisda kichik maktab yoshidagi bolalar psixologiyasidagi o'zgarishlar haqida ma'lumotlar berilgan.

Kalit so'zlar: bolalar, kichik maktab yoshi, psixologik o'zgarishlar, munosabatlar, kognitiv rivojlanish.

Kichik maktab yoshidagi bolalar, odatda, 6-7 yoshdan 10-11 yoshgacha bo'lgan davrni o'z ichiga oladi. Bu davrda bolalarning o'z-o'zini anglash, ijtimoiy ko'nikmalarni rivojlantirish, hissiy jihatdan o'sish, va o'rganish qobiliyatlari sezilarli darajada o'zgaradi. Maktabga kirish bilan birga, bolalarning kognitiv rivojlanishi yangi bosqichga o'tadi. Ular mantiqiy fikrlash, muammolarni hal qilish va yangi bilimlarni o'zlashtirish qobiliyatlarini rivojlantira boshlaydilar. Bu davrda bolalar o'zaro munosabatlarida ham o'zgarishlar yuz beradi. Maktabda yangi do'stlar orttirish, guruhda ishlash va jamoaviy faoliyatlarda ishtirok etish imkoniyatlari paydo bo'ladi. Bolalar o'zaro munosabatlarini rivojlantirishda tajriba orttiradilar, bu esa ularning ijtimoiy ko'nikmalarini mustahkamlashga yordam beradi. Ular o'z do'stlari bilan o'yinlar o'ynash, birgalikda o'qish va o'rganish orqali o'zaro aloqalarni kuchaytiradilar. Kichik maktab yoshidagi bolalar hissiy jihatdan ham o'zgarishlarni boshdan kechirishadi. Ular o'z his-tuyg'ularini anglash va ifodalash qobiliyatini rivojlantiradilar. Bu davrda bolalar ko'proq hissiy tajribalarni boshdan kechirishadi, masalan, quvonch, qayg'u, g'azab va qo'rquv kabi his-

International Conference on Medical Science, Medicine and Public Health

Hosted online from Jakarta, Indonesia

Website: econfseries.com

30th January, 2025

tuyg'ularni chuqurroq his qiladilar. Ular o'z his-tuyg'ularini boshqarish va boshqalar bilan bo'lishish ko'nikmalarini rivojlantirishga intiladilar. Bu jarayon bolalarning o'zaro munosabatlarida ham muhim rol o'ynaydi, chunki hissiy intellektni rivojlantirish ularning ijtimoiy aloqalarini mustahkamlashga yordam beradi. Bolalar psixologiyasida o'zgarishlar faqat ijtimoiy va hissiy jihatlarida emas, balki intellektual rivojlanishda ham namoyon bo'ladi. Kichik maktab yoshidagi bolalar o'qish, yozish va hisoblash kabi asosiy ko'nikmalarni o'zlashtirishadi. Ular yangi bilimlarni qabul qilishda qiziqish va motivatsiya ko'rsatadilar. Bu davrda o'qituvchilar va ota-onalar bolalarning intellektual rivojlanishiga e'tibor berishlari zarur. O'qituvchilar bolalarning qobiliyatlarini aniqlash va ularni rivojlantirish uchun turli xil o'yinlar va faoliyatlar tashkil etishlari mumkin.

Kichik maktab yoshidagi bolalar o'zaro munosabatlarida ham o'zgarishlarni boshdan kechirishadi. Ular o'z do'stlari bilan o'yinlar o'ynash, birgalikda o'qish va o'rganish orqali o'zaro aloqalarni kuchaytiradilar. Bu jarayon bolalarning ijtimoiy ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi. Ular o'zaro munosabatlarida do'stlik, hamdardlik va yordam ko'rsatish kabi his-tuyg'ularni rivojlantiradilar. Bu esa ularning ijtimoiy hayotida muhim ahamiyatga ega. Bundan tashqari, kichik maktab yoshidagi bolalar o'zlarining shaxsiy identitetlarini shakllantirish jarayonida ham o'zgarishlarga duch keladilar. Ular o'zlarini boshqalar bilan taqqoslab, o'zlariga xos xususiyatlarini anglashni boshlaydilar. Bu jarayon bolalarning o'ziga bo'lgan ishonchini oshirishga yordam beradi. O'ziga bo'lgan ishonch esa bolalarning ijtimoiy munosabatlarida, o'rganish jarayonida va yangi tajribalarni qabul qilishda muhim rol o'ynaydi. Kichik maktab yoshidagi bolalar uchun o'zaro munosabatlar va hissiy rivojlanish juda muhimdir. Ular o'z do'stlari bilan o'ynash, birgalikda o'qish va o'rganish orqali o'zaro aloqalarni kuchaytiradilar. Bu jarayon bolalarning ijtimoiy ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi. Ota-onalar va o'qituvchilar bolalarning psixologik rivojlanishiga e'tibor berishlari zarur. Ular bolalarning hissiy tajribalarini anglash va ifodalashlariga yordam berishlari kerak. Kichik maktab yoshidagi bolalar psixologiyasidagi o'zgarishlar murakkab va ko'p qirrali jarayonlardir. Bu davrda bolalar nafaqat o'zlarini, balki boshqalarni ham anglashni o'rganadilar. Ular ijtimoiy ko'nikmalarini rivojlantirib, o'zaro munosabatlarini mustahkamlashga intiladilar. Bu jarayon bolalarning shaxs sifatida

International Conference on Medical Science, Medicine and Public Health

Hosted online from Jakarta, Indonesia

Website: econfseries.com

30th January, 2025

o'sishiga va rivojlanishiga yordam beradi. Kichik maktab yoshidagi bolalar psixologiyasidagi o'zgarishlar, shuningdek, ularning kelajakdagi ijtimoiy, hissiy va intellektual muvaffaqiyatlariga ham ta'sir ko'rsatadi.

Xulosa:

Shu sababli, kichik maktab yoshidagi bolalar psixologiyasidagi o'zgarishlarni chuqur o'rganish va ularga e'tibor berish har bir oila va ta'lim muassasasi uchun muhimdir. Ota-onalar va o'qituvchilar bolalarning psixologik rivojlanishiga yordam berish uchun o'zaro aloqalarni mustahkamlash, hissiy ko'nikmalarni rivojlantirish va intellektual qobiliyatlarni oshirishga qaratilgan faoliyatlarni tashkil etishlari zarur. Bu jarayonlar bolalarning hayotida muhim ahamiyatga ega va ularning kelajakdagi muvaffaqiyatlariga zamin yaratadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Abdurahmonova, M. (2019). "Bolalar psixologiyasi: nazariya va amaliyot". Toshkent: O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi.
2. Qodirov, S. (2020). "Kichik maktab yoshidagi bolalar psixologiyasi". Samarqand: Samarqand Davlat Universiteti.
3. Axmedov, A. (2021). "Bolalar psixologiyasining asosiy tamoyillari". Buxoro: Buxoro Davlat Universiteti.
4. Murodov, R. (2022). "Bolalar va o'smirlar psixologiyasi". Toshkent: Fan va texnologiya.
5. Xolmatov, O. (2023). "Kichik maktab yoshidagi bolalar rivojlanishi". Andijon: Andijon Davlat Universiteti.
6. Rahmonova, D. (2022). "Bolalar psixologiyasida o'zgarishlar". Nukus: Qoraqalpoq Davlat Universiteti.
7. Ergashev, A. (2020). "Kichik maktab yoshidagi bolalar va ularning hissiy rivojlanishi". Toshkent: O'zbekiston Milliy Universiteti.